

خبرنامه

سال دوازدهم، شماره ۴۴، بهار ۱۳۹۱

انجمن حشره‌شناسی ایران

سخنی با اعضای محترم

با سلام و درود به اعضای محترم انجمن حشره‌شناسی ایران، چهل و چهارمین شماره‌ی خبرنامه تقدیم می‌گردد. در این شماره نیز به روال گذشته، به برخی از یافته‌های پژوهشی، خبرهایی از جوامع گیاه‌پزشکی ایران و همچنین فهرست نشریات رسیده به انجمن می‌پردازیم.

لازم است با تأسف به این موضوع اشاره شود که به تازگی خبرنامه، اخباری از دزدی ادبی (Plagiarism) و یا چاپ دوگانه‌ی مقالات توسط بعضی محققین ایرانی دریافت نموده است که به‌طور عمده توسط حشره‌شناسان خارجی جمع‌آوری و ارسال شده‌اند. چنانچه از گفته‌های بسیاری از پیش‌کسوتان و اعضای جامعه‌ی گیاه‌پزشکی کشورمان نیز برمی‌آید، افزایش چنین مواردی، نگرانی از وارد کردن لطمه‌های جبران‌ناپذیر بر جایگاه علمی محققان و اساتید کشور را در سطح جهان فراهم آورده است. برای مثال اخیراً بخش Editorial letter یک مجله‌ی خارجی، به‌بررسی ارتکاب جنبه‌ای از دزدی ادبی در نوشته‌های بعضی محققین ایرانی پرداخته و با صد تأسف، آن را امری به ظاهر متداول در کشورمان دانسته است. این درحالی است که بر اساس مستندات، مشکل ایجاد شده، به‌طور مشخص مربوط به ضعف سیستم ارتباطی و داوری همان مجله بوده است. اگرچه این قضاوت نابه‌جا و تعمیم آن به کلیه‌ی نوشته‌های ایرانی، دور از انصاف بوده و قابل توجیه نیست، در عین حال نمی‌توان منکر متداول شدن اشتباهاتی مانند: انتخاب مجله‌ی نامناسب، انتشارات مشترک با نویسندگان متقلب شناخته شده در دنیا، عدم جواب‌گویی صحیح برای امکان دسترسی به نمونه‌های گزارش شده، نوشتن نام محققین سرشناس بدون اطلاع و رضایت ایشان و ... در نوشته‌های ایرانی شد و هم‌چنین تأثیر آنها را در پذیرش فعالیت‌های علمی سایرین در جوامع بین‌المللی نادیده

گرفت. از این رو بر آن شدیم تا در بخش کوتاهی از خبرنامه به موارد اخلاقی در حشره‌شناسی پرداخته شود و در این راستا از کلیه‌ی اساتید و سروران خواهش می‌شود تا ما را در این مهم یاری نموده و با ارسال مطالب، به اطلاع‌رسانی و یادآوری جنبه‌های مختلف این مقوله و ذکر مثال‌ها پرداخته‌شود. باشد که با یاری شما عزیزان، خبرنامه بتواند نقشی مثبت در کاهش روند این جریان ناخوشایند ایفا نماید.

با سپاس - دبیر خبرنامه

اخبار انجمن

■ تارنمای انجمن حشره‌شناسی ایران (www.entsociran.ir) نیازمند همکاری بیشتر اعضای انجمن حشره‌شناسی می‌باشد. خواهشمند است، پس از مراجعه به تارنما، اطلاعات مربوط به "بانک مقالات اعضای انجمن" و "پایان‌نامه‌های دکتری و کارشناسی ارشد" را تکمیل و به info@entsociran.ir ارسال نمایید. تکمیل بانک اطلاعات (حشره‌شناسان ایران) نیز ارتباط بین اعضا را با توجه به گرایش تخصصی علمی آنان امکان‌پذیر می‌سازد. همچنین از اعضای محترم انجمن حشره‌شناسی ایران تقاضا داریم در پایگاه اینترنتی انجمن ثبت نام نمایند تا تماس‌های دبیرخانه انجمن هرچه بیشتر از طریق پست الکترونیکی انجام گیرد.

یافته‌های پژوهشی

■ پارامترهای زیستی کفشدوزک *Serangium montazerii* Fursch (Coleoptera: Coccinellidae) به عنوان شکارگر سفیدبالک مرکبات روی پرتقال تامسون ناول و نارنگی پیچ در شرایط آزمایشگاه: پارامترهای جدول زندگی کفشدوزک *Serangium montazerii* Fursch روی دو میزبان گیاهی

نارنگی پیچ (*Citrus sp.*) [*Citrus paradisi* × *C. clementina*] × *reticulate* و پرتقال تامسون ناول (*Citrus sinensis* cv. Thompson)، در شرایط آزمایشگاهی (۱±۲۵ درجه‌ی سانتی‌گراد و رطوبت نسبی ۵±۶۵ درصد و دوره روشنایی: تاریکی ۸:۱۶ ساعت) بررسی شد. نتایج مقایسه‌ی دوره‌ی پیش از تخم‌ریزی کل این دو کفشدوزک، نرخ زنده‌مانی از تخم تا حشره‌ی کامل، دوران تخم‌ریزی، تعداد کل تخم‌های گذاشته شده توسط هر ماده (باروری)، نرخ ذاتی افزایش جمعیت، متوسط طول یک نسل و نرخ خالص تغذیه بر روی دو میزبان فوق، نشان دادند که پرتقال تامسون ناول میزبان به نسبت بهتری برای *S. montazerii* به شمار می‌رود. (سیده معصومه فتوک کیانی، احد صحراگرد و محمد فاضل حلاج ثانی، دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه گیلان)

■ پارامترهای جدول

زندگی کفشدوزک

Hippodamia Goeze (Col.: Coccinellidae)

variegata با تغذیه از تراکم‌های مختلف شته‌ی جالیز

Aphis gossypii Glover (Hem.: Aphididae) در شرایط

آزمایشگاه: جدول زندگی کفشدوزک

Hippodamia variegata Goze (Col.: Coccinellidae)

با تغذیه روزانه از تراکم‌های ۵، ۱۰، ۲۰، ۴۰، ۶۰، ۸۰ و

۱۰۰ عدد پوره‌ی سن سوم شته‌ی جالیز

Aphis gossypii Glover در شرایط آزمایشگاه (دمای ۱±۲۵

درجه‌ی سانتی‌گراد، رطوبت نسبی ۵±۷۰ درصد، دوره‌ی

نوری ۱۶ ساعت روشنایی و ۸ ساعت تاریکی) بررسی

شد. نتایج این پژوهش نشان داد که تراکم‌های مختلف

پوره‌ی سوم شته بر ویژگی‌های زیستی و پارامترهای جدول

زندگی کفشدوزک *H. variegata* تأثیرگذار است و

مناسب‌ترین تراکم‌ها برای پرورش انبوه کفشدوزک

H. variegata تراکم ۸۰ و ۱۰۰ عدد شته در روز است.

(سوده داودی دهکردی، احد صحراگرد و جلیل حاجی زاده،

دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه گیلان)

همایش ملی جنگل‌های زاگرس، چالش‌ها، تهدیدها و فرصت‌ها از تاریخ سوم تا چهارم خرداد ماه جاری با حضور بیش از ۴۰۰ نفر از اساتید دانشکده‌های منابع طبیعی، محققین مؤسسات تحقیقاتی، متخصصین سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور در تالار حافظیه شهر شیراز، در بخش‌های مقالات کلیدی، انتخابی و پوستر برگزار شد. شایان ذکر است که آقای دکتر منصور عبایی مقاله‌ی کلیدی را تحت عنوان "معرفی عوامل خشکیدگی و زوال درختان بلوط، به‌ویژه در زاگرس" در این همایش ارائه نمودند. در پایان نیز قطعنامه‌ی در ۲۰ بند به تصویب رسید که در بند نوزدهم آن، با توجه به نیاز کشور به متخصصین گیاه‌پزشک جنگل و عدم توجه به این رشته، از دانشکده‌های منابع طبیعی سراسر کشور خواسته شده است تا نسبت به برپایی این رشته با موافقت وزارت علوم و فناوری و آموزش عالی اقدام نمایند. در این ارتباط هم‌کمیته‌ی با حضور ریاست دانشکده‌ی منابع طبیعی کرج و چند نفر از متخصصین امر تشکیل و قرار شد این موضوع را تا حصول نتیجه‌ی نهایی پی‌گیری کنند.

■ به اطلاع همکاران و پژوهشگران محترم می‌رساند اولین جلد از مجله‌ی "تحقیقات آفات گیاهی ایران" از سری مجلات تخصصی دانشکده‌ی علوم کشاورزی دانشگاه گیلان به چاپ رسیده است. از عموم استادان، محققین و دانشجویان گرامی دعوت به عمل می‌آید مقالات علمی و پژوهشی خود را در زمینه‌های مختلف تحقیقات آفات گیاهی به آدرس پست الکترونیکی مجله‌ی (iprj@guilan.ac.ir) و یا تارنمای مجله‌ی (<http://research.guilan.ac.ir/iprj/main.php?a=3>) ارسال نمایند.

پایان نامه‌های دفاع شده

■ کارشناسی ارشد

- ابراهیمی، احد (۱۳۹۰) بررسی کارایی زنبور تریکوگرام و کائولن در کنترل کرم گلوک‌کاه انار *Ectomyelois ceratoniae* (Lep.: Pyralidae) در منطقه‌ی سیه رود، استاد راهنما: دکتر حسینعلی لطفعلی‌زاده، استاد

چند خبر

■ در راستای حفظ و حمایت جنگل‌های زاگرس و در پی خشکیدگی و زوال درختان بلوط در این جنگل‌ها،

مشاور: دکتر محمد حسین کاظمی، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز.

- ابراهیمی، آیدا (۱۳۹۰) بررسی فونستیک سن‌های خانواده‌ی *Miridae* در مزارع، باغات و مراتع قروه کردستان و حومه، استاد راهنما: دکتر رضا حسینی، استاد مشاور: دکتر رضا وفایی شوشتری. دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه آزاد اراک.

- اسکافی، نجمه (۱۳۹۰) مقایسه‌ی تأثیر چند حشره‌کش و زمان مصرف آنها در کنترل کرم مفتولی سیب‌زمینی در منطقه‌ی اردبیل، استاد راهنما: دکتر قدیر نوری قنبلانی، اساتید مشاور: دکتر داود حسن پور و دکتر احمد عطامهر، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز.

- امینی، بهاره (۱۳۹۰) دینامیسم جمعیت و درصد پارازیتیسم پارازیتوئیدهای شته‌ی کلزا، استاد راهنما: دکتر حسین مددی، استاد مشاور: دکتر حسینی لطفعلی زاده، دانشگاه بوعلی همدان.

- بالاور، میثم (۱۳۹۰) بررسی ویژگی‌های زیستی شپشه برنج روی ارقام متداول کشت گندم در آذربایجان شرقی، استاد راهنما: دکتر محمد حسین کاظمی، استاد مشاور: دکتر داود شیردل، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز.

- پور رفیعی، لیلا (۱۳۸۹) بررسی فون زنبورهای خانواده‌ی کریزیدیده (*Chrysididae*) در استان آذربایجان شرقی، استادان راهنما: دکتر حسینی لطفعلی زاده و علیرضا شایسته فر، استاد مشاور: دکتر مینا رضانی، دانشگاه پیام نور تهران.

- جعفری، شبنم (۱۳۹۰) آنالیز صدای آبدزدک *Gryllotalpa gryllotalpa* به منظور استفاده از آن در کنترل آفت، استاد راهنما: دکتر محمد حسین کاظمی، استاد مشاور: دکتر حسینی لطفعلی زاده، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز.

- جمال امیدی، آمنه (۱۳۹۰) شناسایی مولکولی مهمترین زنبورهای (*Aphelinidae* (Hym.: *Chalcidoidea*) پارازیتوئید شپشک‌های سپردار (*Hemiptera: Diaspididae*) درختان مرکبات شرق استان گیلان، استاد راهنما: دکتر رضا حسینی، استادان مشاور: دکتر احد صحراگرد، دکتر جلیل حاجی‌زاده، دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه گیلان.

- داودی دهکردی، سوده (۱۳۹۰) جدول زندگی کفشدوزک *Hippodamia variegata* (Col.: *Coccinellidae*) با تغذیه از تراکم‌های مختلف شته‌ی جالیز *Aphis gossypii* (Hem.: *Aphididae*) در شرایط آزمایشگاه. استاد راهنما:

دکتر احد صحراگرد، استاد مشاور: دکتر جلیل حاجی‌زاده، دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه گیلان.

- داودی، آرزو (۱۳۹۰) ارزیابی سمیت تدخینی عصاره‌ی *Linalool* و اثر سنرژیستی دی اتیل-مالئثات در کنترل حشرات کامل چند آفت انباری، استاد راهنما: دکتر نورالدین شایسته، اساتید مشاور: دکتر داود شیردل و دکتر عباس حسین‌زاده، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز.

- دقتی ماسوله، الهه (۱۳۹۰) فون پادمان (*Insecta:Collembola*) شهر رشت و حومه، استاد راهنما: دکتر جلیل حاجی‌زاده، استادان مشاور: دکتر رضا حسینی، مهندس عباس مروج، دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه گیلان.

- رجبی، مجتبی (۱۳۸۹) بررسی فون زنبورهای پارازیتوئید (*Chalcidoidea* (Hymenoptera: *Chalcididae*) در استان کرمان، استادان راهنما: دکتر سید مسعود مجدزاده و دکتر حسینی لطفعلی زاده، دانشگاه شهید باهنر کرمان.

- صادقی، سمیه (۱۳۹۰) بررسی فون پارازیتوئیدهای مینوزهای درختی در شهرستان شاهین دژ، استاد راهنما: دکتر حسینی لطفعلی زاده، اساتید مشاور: دکتر هلن عالی‌پناه و دکتر شهزاد ایرانی‌پور، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز.

- طاهر، هانیه (۱۳۹۰) فون کنه‌های راسته‌ی *Mesostigmata* و *Trombidiformes* در مزارع آفتابگردان شهرستان خوی، استاد راهنما: دکتر داود شیردل، اساتید مشاور: مهندس حیدر عدل دوست و دکتر احمد عطامهر، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز.

- طاهری، سمیرا (۱۳۹۰) بررسی سیستماتیک زنبورهای پارازیتوئید تخم در منطقه‌ی سیستان، استاد راهنما: دکتر احسان رخشانی، استاد مشاور: دکتر حسینی لطفعلی زاده، دانشگاه زابل.

- عالی‌پور، منصور (۱۳۹۰) پویایی جمعیت گونه‌ی غالب ملخ در منطقه‌ی خداآفرین، استاد راهنما: دکتر شهزاد ایرانی‌پور، اساتید مشاور: دکتر محمد حسین کاظمی و دکتر قدیر نوری قنبلانی، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز.

- عبدالهی، محبوبه (۱۳۹۰) شناسایی مولکولی گونه‌های غالب شپشک‌های سپردار (*Hemiptera: Diaspididae*) مرکبات در شرق استان گیلان. استاد راهنما: دکتر رضا حسینی، اساتید مشاور: دکتر جلیل حاجی‌زاده، مهندس معصومه مقدم، دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه گیلان.

- علی‌پناه، ویدا (۱۳۹۰) شناسایی و تنوع گونه‌ای زنبورهای خانواده‌ی *Pteromalidae* در شهرستان سنندج،

- Monografi di "Natura Bresciana", Zone umide Della pianura bresciana e degli anfiteatri morenici dei laghi d'Isèo e di Garda (Provincia di Brescia, Regione Lombardia), 2008: 29.
- Monografi di "Natura Bresciana", Adamello, 2003: 27
- Natura Bresciana, 2009: 36, 37.
- Folia entomologica hungarica, 2010: 71.
- Annales historiconaturales Musei nationalis hungarici, 2010: 102.
- Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae, 2007: 47.
- Annalen des Naturhistorischen Museums in Wien, 2012, (A,B): 113-114.
- Graellsia Revista de Zoologia. Museo Nacional de Ciencias Naturales. Madrid. CSIC, 2011:67.
- Iranian Journal of Arthropod- Borne Diseases, 2011 (5):2.
- Papéis Avulsos de Zoologia, Museu de Zoologia da universidade de São Paulo, 2012 (52):1-12.
- Entomologica Fennica, 2012 (23):1

■ با کمال تأسف و تأثر جناب آقای مهندس ابراهیم دهقان شخصیت عالم و با فضیلت‌های اخلاقی کم‌نظیر و عضو افتخاری و فعال انجمن حشره‌شناسی ایران در اسفند ماه ۱۳۹۰ به‌رحمت ایزدی پیوسته‌اند. انجمن حشره‌شناسی ایران این ضایعه‌ی بزرگ را به خانواده‌ی محترم مهندس دهقان و جامعه‌ی گیاه‌پزشکی و دانشگاهی کشور تسلیت می‌گوید. شرح حال آن شادروان در خبرنامه‌ی انجمن حشره‌شناسی ایران، سال پنجم، شماره‌ی ۲۰، زمستان ۱۳۸۲ در صفحات ۲ و ۳ به چاپ رسیده است.

همکاران ما در این شماره

دکتر احد صحراگرد، دکتر منصور عبایی، دکتر حسینعلی لطفعلی‌زاده، دکتر رضا حسینی، دکتر عزیز خرازی پاکدل، مهندس معصومه مقدم، دکتر ابراهیم ابراهیمی

استادان راهنما: دکتر جواد ناظمی و دکتر حسینعلی لطفعلی‌زاده، دانشگاه سندج.

- علی‌زاده، صدیقه (۱۳۹۰) فون کنه‌های راسته‌ی Mesostigmata در باغات سیب شهرستان سلماس، استاد راهنما: دکتر داود شیردل، اساتید مشاور: مهندس حیدر عدل‌دوست و دکتر احمد عظامهر، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز.

- فتوک کیانی، سیده معصومه (۱۳۹۰)، بررسی پارامترهای جدول زندگی *Serangium montazerii* (Col.: Coccinellidae) با تغذیه از سفید‌بالک مرکبات *Dialeurodes citrii* (Hem.: Aleyrodidae) روی دو رقم تامسون ناول و پیچ، استاد راهنما: دکتر احد صحراگرد، استاد مشاور: مهندس محمد فاضل حلاجی‌ثانی، دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه گیلان.

- محمدی، ربابه، (۱۳۹۰) بررسی فون زنبورهای گالزای رز (Hym.: Cynipidae) و زنبورهای مرتبط با آن در نواحی شمالی استان آذربایجان غربی، استادان راهنما: دکتر حسینعلی لطفعلی‌زاده و دکتر شاهرخ پاشایی راد، دانشگاه پیام نور تهران.

- نظام آبادی، مریم (۱۳۸۹) بررسی پارازیوتوئیدهای شپشک آردآلودسرو در شهرستان محلات، استاد راهنما: دکتر حسینعلی لطفعلی‌زاده، استاد مشاور: دکتر شیلا گلداسته، دانشگاه آزاد اسلامی اراک.

- نیکو، زهره (۱۳۹۰) بررسی آفات ژنوتیپ‌های مختلف گل محمدی و تعیین گونه‌ی غالب و دشمنان طبیعی آن در استان آذربایجان غربی، استاد راهنما: دکتر حسینعلی لطفعلی‌زاده، استاد مشاور: اسماعیل علی‌زاده، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز.

نشریات تازه رسیده به انجمن

-مجله جنگل ایران، نشریه‌ی علمی-پژوهشی انجمن جنگلبانی ایران، زمستان ۱۳۹۰: ۴.

-مجله جنگل ایران، نشریه‌ی علمی-پژوهشی انجمن جنگلبانی ایران، بهار ۱۳۹۱: ۱.

-Entomofauna, Zeitschrift für Entomologie, 2011: 32.

-V Journades de Medi Ambient de les Illes Balears, 2008.

-Proceedings of the Entomological Society of Washington, 2012 (14):1.

-Monografie di "Natura Breschiana", Giuseppe Ragazzoni, Il "Maestro" Della Geologia Braesciana, 2010:3.

-Monografie di "Natura Bresciana", The "Golden spike" of Bagolino (Northern Italy, Province of Brescia), 2011: 3.

خبرنامه‌ی انجمن حشره‌شناسی ایران:

دبیر خبرنامه: دکتر فریبا مظفریان
زیر نظر هیأت مدیره‌ی انجمن حشره‌شناسی ایران

تایپ و صفحه‌آرایی: مریم اعتضادالسلطنه
نشانی: تهران، ابتدای ولنجک، خیابان یمن، مؤسسه‌ی تحقیقات گیاه‌پزشکی کشور، واحد ۲، ساختمان موزه، انجمن حشره‌شناسی ایران،

صندوق پستی ۳۳۱-۱۹۶۱۵

تلفکس: ۰۲۱-۲۲۴۲۷۰۳۷

تارنما: www.entsociran.ir